

EURÓPSKA KOMISIA

TLAČOVÁ SPRÁVA

Brusel 17. júla 2012

Vedecké údaje: otvoreným prístupom k výsledkom výskumu sa posilní inovačná schopnosť Európy

Európska komisia dnes predložila opatrenia na zlepšenie prístupu k vedeckým informáciám pochádzajúcim z Európy. Rozsiahlejší a rýchlejší prístup k vedeckým dokumentom a údajom uľahčí výskumníkom a podnikom využívať výsledky výskumu financovaného z verejných prostriedkov. Posilní sa tak inovačná schopnosť Európy a občania budú môcť rýchlejšie využívať prínosy vedeckých objavov. Európa vďaka tomu zvýši návratnosť svojich investícií do výskumu a vývoja, ktoré každoročne predstavujú 87 miliárd EUR. Opatrenia dopĺňajú oznámenie Komisie na dobudovanie Európskeho výskumného priestoru (ERA), ktoré bolo takisto prijaté dnes.

Komisia najprv zavedie otvorený prístup k vedeckým publikáciám ako všeobecnú zásadu v rámci programu Horizont 2020, ktorý je programom EÚ na financovanie výskumu a inovácií na roky 2014 – 2020. Od roku 2014 sa budú musieť sprístupniť všetky články vypracované s finančnou podporou z programu Horizont 2020:

- články budú ihneď sprístupní na internete vydavateľ („zlatý“ otvorený prístup) – počítačové náklady na uverejnenie môže preplatiť Európska komisia, alebo
- výskumníci sprístupnia svoje články prostredníctvom voľne prístupného archívu najneskôr šesť mesiacov (12 mesiacov v prípade článkov v oblasti spoločenských a humanitných vied) po uverejnení („zelený“ otvorený prístup).

Komisia takisto odporučila členským štátom, aby prijali podobný prístup k výsledkom výskumu financovaného z ich vlastných vnútroštátnych programov. Cieľom je dosiahnuť, aby do roku 2016 bolo v rámci otvoreného prístupu dostupných 60 % európskych výskumných článkov, ktoré vznikli s verejnou finančnou podporou.

Komisia zároveň začne experimentovať s otvoreným prístupom k údajom, ktoré boli zozbierané počas výskumu financovaného z verejných zdrojov (napr. numerické výsledky experimentov), pričom zohľadní oprávnené obavy súvisiace s komerčnými záujmami financovaného subjektu alebo s dôvernosťou údajov.

84 % respondentov sa v rámci [verejných konzultácií](#) v roku 2011 vyjadrilo, že prístup k vedeckej literatúre nie je ideálny. Zo štúdií vyplýva, že bez rýchleho prístupu k aktuálnej vedeckej literatúre trvá malým a stredným podnikom až o dva roky dlhšie uviesť inovačné výrobky na trh. [Štúdia financovaná EÚ](#) ukázala, že v súčasnosti otvorene zdieľa svoje údaje len 25 % výskumníkov.

Podpredsedníčka Európskej komisie zodpovedná za digitálnu agendu Neelie Kroesová uviedla: „Daňovníci by nemali platiť za vedecký výskum dvakrát a je potrebné, aby mali bezproblémový prístup k nespracovaným údajom. Chceme posilniť a skvalitniť šírenie a využívanie výsledkov vedeckého výskumu. Informácie sú novým zdrojom bohatstva.“

Európska komisárka pre výskum a inovácie Máire Geoghegan-Quinnová dodala: „Musíme daňovníkom za ich peniaze zaistiť väčšiu pridanú hodnotu. Otvoreným prístupom k vedeckým dokumentom a údajom sa urýchlia dôležité objavy našich výskumníkov a podnikov a posilnia poznatky a konkurencieschopnosť v Európe.“

Súvislosti

Otvorený prístup poskytuje čitateľom voľný prístup k výsledkom výskumu cez internet. Komisia dnes prijala oznámenie, v ktorom pre výskum financovaný Komisiou prostredníctvom programu „Horizont 2020“ stanovuje politické ciele v oblasti otvoreného prístupu. V sprievodnom odporúčaní Komisie sa stanovuje celkový politický rámec na zlepšenie prístupu k vedeckým informáciám a ich uchovávanie. Tieto dve iniciatívy sa spolu premietajú do širšieho kontextu budovania Európskeho výskumného priestoru (pozri [IP/12/788](#) a [MEMO/12/564](#), ktoré boli takisto vydané dnes). Základ poskytuje oznámenie z roku 2007 o vedeckých informáciách v digitálnom veku (pozri [IP/07/190](#)) a [závery Rady](#) z toho istého roku.

Komisia:

- vymedzí otvorený prístup k partnersky preskúmaným publikáciám ako všeobecnú zásadu v programe Horizont 2020, a to buď prostredníctvom uverejňovania v rámci otvoreného prístupu („zlatý“ otvorený prístup), alebo vlastnej archivácie („zelený“ otvorený prístup),
- podporí otvorený prístup k výskumným údajom (výsledkom experimentov, informáciám z pozorovaní a informáciám vytvoreným počítačom atď.) a v rámci Horizontu 2020 stanoví pilotný rámec s prihliadnutím na oprávnené obavy súvisiace s ochranou súkromia, obchodnými záujmami a otázkami týkajúcimi sa veľkých objemov údajov,
- vybuduje a podporí elektronické infraštruktúry na hostovanie a zdieľanie vedeckých informácií (publikácií a údajov), ktoré sú interoperabilné na európskej a celosvetovej úrovni,
- pomôže výskumníkom pri plnení ich povinností v oblasti otvoreného prístupu a podporí kultúru zdieľania informácií.

V rámci [Digitálnej agendy pre Európu](#) sa stanovuje ambiciózná [politika „otvorených údajov“](#) zahŕňajúca celý rad informácií, ktoré vytvárajú, získavajú alebo za ktoré platia verejné orgány v celej Európskej únii. Hlavná iniciatíva EÚ [Inovácia v Únii](#) takisto výslovne podporuje otvorený prístup ako základný prvok pri budovaní Európskeho výskumného priestoru (EVP). [Oznámenie a odporúčanie o vedeckých informáciách](#) dopĺňajú oznámenie o [„Posilnenom partnerstve v oblasti Európskeho výskumného priestoru pre excelentnosť a rast“](#), ktoré bolo takisto prijaté dnes a v ktorom sa stanovujú hlavné priority na dobudovanie Európskeho výskumného priestoru vrátane optimálneho pohybu a výmeny vedeckých poznatkov, ako aj prístupu k nim.

Európska komisia bude pokračovať vo financovaní projektov v oblasti otvoreného prístupu. V rokoch 2012 a 2013 vynaloží 45 miliónov EUR na dátové infraštruktúry a výskum v oblasti uchovávanie digitálnych záznamov. Financovanie sa bude aj naďalej poskytovať z programu Horizont 2020. V rovnakom období bude Komisia podporovať experimenty s novými spôsobmi zaobchádzania s vedeckými informáciami (napríklad s novými metódami partnerského preskúmania a prostriedkami na meranie vplyvov článkov).

Pozri aj [MEMO/12/565](#)

Odkazy

Politické súvislosti: http://ec.europa.eu/research/science-society/open_access

Stratégia otvoreného prístupu:

http://ec.europa.eu/information_society/policy/psi/index_en.htm

Vyjadrite svoj názor: označenie témy na Twitteri (hashtag): **#da12data**

[Webová stránka](#) Neelie Kroesovej

Neelie Kroesová na [Twitteri](#)

Kontaktné osoby:

[Ryan Heath](#) (+32 2 296 17 16), Twitter: [@ECspokesRyan](#)

[Linda Cain](#) (+32 2 299 90 19)

[Michael Jennings](#) (+32 2 296 33 88)

[Monika Wcislo](#) (+32 2 298 65 95)